

24.05.18
י' סיוון תשע"ח

הנדון: תכנית ניטור שפכי מפעלים בתחום תאגיד המים והביוב "מעיינות השרון"
לשנים 2018-2019

א. תאגיד המים והביוב "מעיינות השרון" מפרסם בזאת את תכנית הניטור לשפכי מפעלים שבתחומו לשנים 2018-2019 הנערכת בהתאם לכללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"ד-2014 (להלן: "הכללים").

ב. התכנית מונה 23 עסקים, מ-7 מגזרים תעשייתיים / תחומי פעילות, המוגדרים בכללים.

#	מגזר תעשייתי - לפי הכללים	מספר עסקים
1.	אולמות אירועים, מסעדות, קניונים למעט מפעלים כאמור שצריכת המים הכללית שלהם קטנה מ-5 מטרים מעוקבים ליום והוכיחו לחברה על ביצוע נאות של טיפול מקדים בשפכיהם	9
2.	מכבסות שצריכת המים שלהן גדולה מ-2 מטרים מעוקבים ליום	1
3.	תחנות תדלוק	7
4.	מפעלי כימיה: פרמצבטיקה, ייצור כימיקלים, דבקים וצבעים, דטרגנטים, ממיסים, חומרי הדברה, פטרוכימיה, פלסטיק	1
5.	מפעלי מזון ומשקאות	1
6.	משחטות, בתי מטבחיים, בתי נחירה, עיבוד דגים	3
7.	ללא שיוך	1
8.	סה"כ	23

ג. לעסקים בתכנית הניטור נשלחו מכתבי "הודעה על דיגום שפכי המפעל", בהתאם לדרישות הכללים.

ד. הדיגומים יערכו ע"י דוגם מוסמך של מעבדת בקטוכום, אשר תבצע את הבדיקות הדרושות, ובעלת הסמכה מטעם הרשות הלאומית להסמכת מעבדות.

ה. להלן פירוט העסקים בתכנית הניטור, בחלוקה ע"פ מגזר תעשייתי / תחום פעילות, ע"פ הכללים, בציון הפרמטרים לדיגום, אופן הדיגום ומספר הדיגומים;

תאגיד המים והביוב "מעיינות השרון" - תכנית ניטור שפכי מפעלים לשנים 2018-2019

#	שם העסק	כתובת העסק	מגזר תעשייתי - לפי הכללים	מרכיבים לדיגום - ביוב	מרכיבים לדיגום - מי רקע	אופן ביצוע הדיגום	מיקום נקודת הדיגום	מס' הדיגומים בשנה
1	רולדין	האופה 1 קדימה	אולמות אירועים, מסעדות, קניונים למעט מפעלים כאמור שצריכת המים הכללית שלהם קטנה מ-5 מטרים מעוקבים ליום והוכיחו לחברה על ביצוע נאות של טיפול מקדים בשפכייהם	שמנים ושומנים, pH, COD, TSS, 105°C, כלורידים, נתרן	כלורידים, נתרן	חטף	בזרם תעשייתי האחדו בחצר המפעל או מחוצה לה	4
2	בורגר סלון	צומת קדימה - כביש 4						4
3	קפה בונו	צומת קדימה - כביש 4						4
4	גני דראל	רחוב השומרון 61 אבן יהודה						4
5	סיטרוס	ספיר 1 אבן יהודה						4
6	עלמה אירועים	שיזף, אבן יהודה 40500						4
7	תליה אירועים	תל יצחק 3						4
8	מסעדת שבתאי	רימון 1 אבן יהודה						4
9	הבית לאזרחים וותיקים מטבח	המעלית 2 א.ת. קדימה צורן						4

#	שם העסק	כתובת העסק	מגזר תעשייתי - לפי הכללים	מרכיבים לדיגום - ביוב	מרכיבים לדיגום - מי רקע	אופן ביצוע הדיגום	מיקום נקודת הדיגום	מס' הדיגומים בשנה
10	הבית לאזרחים וותיקים מכבסה	המעלית 2 א.ת. קדימה צורן	מבסות שצריכת המים שלהן גדולה מ-2 מטרים מעוקבים ליום	כלורידים, נתרן, בורון, COD, סולפיד מומס, pH, דטרגנטים ו-TSS 105°C	כלורידים, נתרן	חטף	בשוחת הביוב האחרונה בחצר המפעל או לפני חיבור המפעל למערכת הביוב	4
11	מתחם תחנת הדלק "זקס"	כביש 553	תחנות תדלוק	שמן מינרלי, COD, pH	אין צורך	חטף	בשוחת הביוב האחרונה בחצר המפעל או לפני חיבור המפעל למערכת הביוב	4
12	דלק פז קדימה	כביש 4						4
13	סונול מבוא שומרון	כביש 57 ליד הכניסה לכפר יונה						4
14	סדש כפר יונה	בין כפר יונה לצומת בית ליד כפר יונה						4
15	דור אלון תל יצחק	קיבוץ תל יצחק						4
16	דור אלון תל מונד	הדקל 8 תל מונד						4

#	שם העסק	כתובת העסק	מגזר תעשייתי - לפי הכללים	מרכיבים לדיגום - ביוב	מרכיבים לדיגום - מי רקע	אופן ביצוע הדיגום	מיקום נקודת הדיגום	מס' הדיגומים בשנה
17	תחנת דלק סד"ש תל מונד	דרך הלורד תל מונד				חטף	בזרם תעשייתי האחוד בחצר המפעל או מחוצה לה	4
18	ארדע פלסט	העצמאות 4 אבן יהודה	מפעלי כימיה: פרמצבטיקה, ייצור כימיקלים, דבקים וצבעים, דטרגנטים, ממיסים, חומרי הדברה, פטרוכימיה, פלסטיק	BOD5, סריקת מתכות כבדות, COD, שמן מינרלי, pH, VSS, TSS 105°C, פחמימנים הלוגנים מומסים (DOX), חנקן קיילדל (TKN), זרחן כללי, כלורידים	כלורידים, נתרן, אבץ, מנגן ונחושת	חטף	בזרם תעשייתי האחוד בחצר המפעל או מחוצה לה	6
19	משה קלופים	אבן יהודה, ת.ד. 686, מיקוד 40500	מפעלי מזון ומשקאות	שמנים ושומנים, pH, TSS 105°C, COD, כלורידים, נתרן, חנקן קיילדל (TKN), זרחן כללי, VSS	כלורידים, נתרן	חטף	בשוחת הביוב האחרונה בחצר המפעל או לפני חיבור המפעל למערכת הביוב	4
20	מגה - קניון אבן יהודה	המייסדים 41 אבן יהודה	משחטות, בתי מטבחיים, בתי נחירה, עיבוד דגים	שמנים ושומנים, pH, TSS 105°C, COD, חנקן קיילדל (TKN), זרחן כללי, כלורידים, נתרן, סולפיד מומס, מוליכות חשמלית, BOD	כלורידים, נתרן	חטף	בזרם תעשייתי האחוד בחצר המפעל או מחוצה לה	4
21	סופר מרקדו	המעלית 6 א.ת. קדימה צורן					בזרם תעשייתי האחוד בחצר המפעל או מחוצה לה	4
22	רמי לוי שיווק השיקמה	הזרם 3 א.ת. קדימה צורן					בזרם תעשייתי האחוד בחצר המפעל או מחוצה לה	4

#	שם העסק	כתובת העסק	מגזר תעשייתי - לפי הכללים	מרכיבים לדיגום - ביוב	מרכיבים לדיגום - מי רקע	אופן ביצוע הדיגום	מיקום נקודת הדיגום	מס' הדיגומים בשנה
23	מ.ק. 21	-/-	ללא שיוך	שמנים ושומנים, שמן מינרלי, pH, BOD, COD, TSS, VSS, סריקת מתכות כבדות, כלורידים, נתרן, ברון, דטרגנט נוניוני, דטרגנט אניוני	כלורידים, נתרן, אבץ, מנגן ונחושת	חטף	שוחת קליטת קו סניקה בכפר יוניה בצומת הרחובות ויצמן - גולני	4 (1 בשנת 2018)

1. רקע

- 1.1. תאגיד המים והביוב נדרש להפעיל תכנית לניטור שפכי מפעלים שבתחומו לשנים 2018-2019, בהתאם לכללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"ד-2014 (להלן: "כללי שפכי מפעלים" או "הכללים").
- 1.2. בשנת 2011 פורסמו ע"י רשות המים כללים בעניין שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב, אשר עודכנו בשנת 2014, ומאז הינם: כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"ד – 2014.
- 1.3. מטרת הכללים הינה הסדרת הזרמתם של שפכי מפעלים, על מנת למנוע נזקים למערכת הביוב הציבורית, הבטחת תהליך הטיפול בשפכים וניצול הקולחין, וכן למניעת מטרדים או נזקים לציבור ולסביבה.
- 1.4. כללי שפכי מפעלים, חלים על בתי עסק ממגזר תעשייתי ותחום פעילות המופיעים בתוספת השלישית בכללים, ביניהם; מוסכים, אולמות אירועים, מסעדות, תחנות דלק, רפתות, מפעלי תעשייה ועוד.
- 1.5. לשם יישום הכללים, נדרש תאגיד המים והביוב "מעיינות השרון", להכין תכנית דו שנתית לניטור שפכי המפעלים שבתחומה, ולהגישה לאישור ממונה סביבה במשרד להגנת הסביבה, ובהעתק לממונה שפכים ברשות המים.
- 1.6. את הכנת תכנית ניטור השפכים וניהול הפעילות הכרוכה בכך, מבצעת עבור התאגיד, חברת תשתיות מידע וטכנולוגיות בע"מ.
- 1.7. על העסקים הכלולים בתכנית הניטור מומלץ לעיין בדרישות הכללים, ולהיערך בהתאם לדרישות בהם, לרבות: ביצוע סקר לאפיון זרמי השפכים של המפעל והסדרת מתקני קדם הטיפול של שפכי המפעל.

2. מטרת תכנית ניטור שפכי מפעלים

- 2.1. הצגת מתווה העבודה לניטור שפכי מפעלים בתחום תאגיד המים והביוב "מעיינות השרון", כולל מספר הדיגומים המינימאלי בשנה והפרמטרים הנבדקים בהתאם לכללים.

3. אופן הכנת תכנית ניטור שפכי מפעלים

- 3.1. אותרו העסקים הרלוונטיים לתכנית ע"פ המגזר התעשייתי ותחום הפעילות המופיעים בתוספת השלישית בכללים, ביניהם; מוסכים, אולמות אירועים, מסעדות, תחנות דלק, רפתות, מפעלי תעשייה ועוד.
- 3.2. אותרו נקודות הדיגום.
- 3.3. נקבעו תדירות הדיגום והפרמטרים שייבדקו בשפכי המפעל בכל אחד מהעסקים שבתכנית בהתאם למגזר התעשייתי ותחום הפעילות המופיעים בתוספת השלישית בכללים.

- 3.4. נשלח מכתב "הודעה על דיגום שפכי המפעל" בהתאם לטופס 1 המופיע בתוספת הרביעית לכללים, לאותם עסקים הנכללים בתכנית ניטור שפכי מפעלים של התאגיד.
- 3.5. לעסקים ניתנה האפשרות להעביר לתאגיד את טענותיהם בעניין תכנית הניטור, בהתאם לנדרש בכללים.

4. אופן יישום תכנית ניטור שפכי מפעלים

- 4.1. דיגום שפכי העסקים שבתכנית ע"י דוגם מוסמך.
- הדיגומים יערכו ללא הודעה מוקדמת במועדים שונים במהלך השנה. בעת ההגעה לדיגום נציג העסק יעודכן, על מנת שיוכל להתלוות לדיגום.
- 4.2. בדיקת הדגימות במעבדה בעלת הסמכה לביצוע הבדיקות.
- 4.3. קבלת תוצאות הבדיקות וניתוחן.
- 4.4. עריכת חיובים למפעל בו נמצאו "שפכים חריגים" ו/או "שפכים אסורים", ע"פ סימולטור של רשות המים (המפורסם באתר האינטרנט של רשות המים) ושליחת מכתב הסבר על החיוב בהתאם לטופס 3 "הודעת חיוב" המופיע בתוספת הרביעית לכללים, בצירוף דו"ח המעבדה של תוצאות הבדיקות.
- 4.5. עריכת חיוב בגין הדיגום ובדיקות המעבדה שנערכו לשפכי המפעל בהתאם לפרמטרים שנבדקו, ע"פ התעריפים הקבועים בכללי תאגידי מים וביוב (תעריפים לשירותי מים וביוב והקמת מערכות מים או ביוב), תש"ע - 2009 (להלן: "כללי התעריפים"), אשר מתעדכנים מעת לעת.

5. הגדרות שונות:

- 5.1. **שפכים אסורים** - שפכי תעשייה שמתקיים לגבי תכולתם אחד לפחות מן התנאים המפורטים בתוספת הראשונה של כללי שפכי תעשייה. שפכים אלה גורמים נזק למערכת הביוב והם אסורים להזרמה לביוב. הערכים בתוספת הראשונה נלקחו מ:
- חוקי העזר העירוניים
 - תקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים משנת 2003)
 - תקנות המים (מתכות ומזהמים אחרים משנת 2000)
 - תקנות המים (ערכי הגבה בשפכים תעשייתיים) משנת 2003
- 5.2. **שפכים חריגים** הינם שפכים הניתנים לטיפול במט"ש, ולטיפול כאמור עלות נוספת לעומת שפכים סניטאריים.
- 5.3. **שפכים חריגים שאינם טעונים אישור** - שפכי תעשייה שריכוז אחד לפחות מן המרכיבים שבהם המנויים בטור א' בתוספת השנייה בכללים, עולה על הערכים הנקובים לצדם בטור ב', ואינו עולה על הערכים הנקובים לצדם בטור ג'.
- 5.4. **שפכים חריגים הטעונים אישור** - שפכי תעשייה שריכוז אחד לפחות מן המרכיבים שבהם המנויים בטור א' בתוספת השנייה בכללים, עולה על הערכים הנקובים לצדם בטור ג'.

- 5.5. **מפעל** - מקום שבו מעבדים או מייצרים מוצרים, או נותנים שירותים, ושממנו מוזרמים שפכי תעשייה (להלן: "עסק" ו/או "בית עסק" ו/או "מפעל").
- 5.6. **מתקן טיפול בשפכים (מט"ש)** – מתקן הנדסי אליו מגיעים השפכים, ומיועד בפעולתו להפחית את ריכוז המזהמים שבשפכים. תוצר הטיפול נקרא "קולחין", אשר על פי איכותם משמשים להשקיית שדות חקלאיים או להזרמה לנחל.
- 5.7. **זרם תעשייתי אחוד** - זרם המאחד את כל שפכי התעשייה במפעל לרבות מערכות לריכוך מים, נקז דודי קיטור, נקז מגדלי קירור, רכז מסננים, רכז מתהליך לייצור מים נטולי יונים (אוסמוזה הפוכה) ושפכים שעברו טיפול מקדים.
- 5.8. **ממונה סביבה** – נציג המשרד להגנת הסביבה שקיבל מינוי לכך.
- 5.9. **ממונה שפכי תעשייה** - מי שמנהל רשות המים מינה לעניין כללים אלה, כולם או חלקם, מבין עובדי רשות המים, להיות ממונה על שפכי תעשייה.

6. הנחיות

- 6.1. בהתאם לסעיף 10.א בכללים, מפעל המעוניין להזרים "שפכים חריגים הטעונים אישור", יגיש לתאגיד "מעיינות השרון" את בקשתו בכתב ע"פ נוסח טופס 2 "בקשה להזרמת שפכים חריגים הטעונים אישור על פי סעיף 10 לכללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"ד – 2014" המופיע בתוספת הרביעית לכללים.
- 6.2. המשרד להגנת הסביבה בשיתוף משרד הבריאות ורשות המים גיבשו "הנחיות לתפעול ותחזוקה של מפריד שומנים ושמיים" (סימוכין 17-408, גרסה 1), אשר מיועדות למפעלים ועסקים המפעילים מפריד שומנים ושמיים.
- ההנחיות פורסמו בתאריך 10.12.17, וניתן למצוא אותן באתר המשרד להגנת הסביבה בכתובת האינטרנט: www.sviva.gov.il
- בעמוד: דף הבית < נושאים א'-ת' < שפכים < שפכי תעשייה < מרכיבי הזיהום < שומנים ושומנים.
- 6.3. לפי האמור ב"הנחיות לתפעול ותחזוקה של מפריד שומנים ושמיים", עסקים ממגזר הפעילות: אולמות אירועים, מסעדות וקניונים, שצריכת המים הכללית שלהם קטנה מ-5 מטרים מעוקבים ליום, שכלל שהם עומדים בהנחיות אלה, יוכלו לא להיכלל בתכנית הניטור של התאגיד.
- 6.4. רשות המים והמשרד להגנת הסביבה, פירסמו בתאריך 10.6.18 הנחיות לניטור שפכים לבסיסי צה"ל המנויים בהן, ביניהם גם מ.ק. 21.